СВОБОДА

SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

UKRAINIAN DAILY

УРЯ[illegible]ТАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXVI. Ч. 275. Джерзи Сиτі, Н. Дж., субота, 24. листопада, 1928. VOL. XXXVI. No. 275. Jersey City, N. J., Saturday, November 24, 1928. THREE CENTS.

ХВАЛЯТЬ ПЛЯН ГУВЕРА

І ТО ЯК ҐОВЕРНОРИ ТАК І РОБІТНИЧІ ПРОВІДНИКИ.

НЮ ОРЛІНС, 22. листопада. — Плян Гувера, щоби заложити резервовий фонд у сумі трох біліонів (міліярдів) долярів і призначити його на кошти робіт, які будуть брати під увагу в часах безробіття, стрінувся із загальним одобреннем.

Президент Американської Федерації Праці, Вилієм Ґрін, заявив, що це перший дефінітивний крок у справі заведення системи щодо платень і роботи.

І. Морнбурн президент міжнародної Юнії Циґарових Робітників, підніс, що проект Гувера є в засаді добрий.

ОСТАВИВ МАЄТОК У СУМІ $178,893,655.

САМ ПОДАТОК ВІД СПАДКУ БУДЕ ВИНОСИТИ $20,000,000. ГОЛОВНА СУМА МАЄТКУ ЗЛОЖЕНА В БІРЖЕВИХ ПАПЕРАХ.

НЮ ЙОРК, 22. листопада. — Вже зраховано маєток, що його залишив капіталіст і спортовець Пейн Витней, котрий помер два роки тому.

Чистий маєток виносить $178,893,655. З того дістане нюйорський стейт $15,000,000 титулом спадкового податку, инші стейти $400,000, а федеральний уряд $4,000,000. Майже весь маєток ульокований у цінних паперах. Готівка виносить тільки $1,486,477. Цінні папери це шери Нортерн Файненс Корпорейшен, які померший дістав від свого стрийка.

МЕЙОРА ҐЕЙҐА АРЕШТУВАЛИ.

АЛЕ СЕЙЧАС ВИПУСТИЛИ НА ВОЛЮ.

ДЖЕРЗИ СИТІ, 22. листопада. — Републиканська леґіслятура стейту Ню Джерзи таки діпняла свого і формально арештувала демократичного мейора міста Джерзи Сиτі. Та в три мінути по арештованню мейора пущено на волю, бо його адвокат зложив залог у сумі $1,000. При арешті було повно репортерів. Мейор Ґейґ знав добре про арешт, але заявив, що закон мусить бути шанований і піддався всім формальностям.

Та репортери й инші, що прийшли приглянутися тій цілій історії, не брали того арешту серіозно, а сміялися, бо і мейор підсміхався.

ЧОМУ ЗАТОПИЛИСЯ ДІТИ НА ВЕСТРИС?

БО ЛОДКИ СПУЩЕНО З ПРОТИВНОГО БОКУ.

НЮ ЙОРК, 22. листопада. — Атторней Тотел стягав сьогодня зізнання з капітана Вилієма А. Бамбра, котрий зізнав, що не було би так великої катастрофи, коли би було вислано з корабля вчасніше кличі о поміч. Він ствердив, що човна, призначені для дітей і жінок, спущено з противної сторони, з якої шаліла буря. Це й була причина, чому всі діти і більшість жінок затонули.

ГУВЕР ВИГОЛОСИТЬ ПРОМОВУ В ГОНДУРАС.

НАЧЕРКНЕ В НІЙ ПОЛІТИКУ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ СУПРОТИ ПОЛУДНЕВОЇ АМЕРИКИ.

З КОРАБЛЯ МЕРИЛЕНД, 22. листопада. — Вибраний президент, Герберт Гувер, ловить собі рибу, оглядає тайни военного корабля і викінчує бесіду, яку виголосить до народу в Гондурасі та Сальвадорі, вступивши на землі держав Полудневої Америки.

Гувер підчеркне, що Злучені Держави будуть далі держатися доктрини Монро та що зі світової війни є та одна користь, що европейські держави вже не будуть мішатися до американського континенту. Він також вияснить ціль своєї подорожі.

По дорозі забере корабель Мериленд частину тих американських маринарів, що покинули Нікараґву.

ТОРАЛЬ І ІҐУМЕНЯ АПЕЛЮЮТЬ.

ПРИДЕРЖАЛИ МАНУЕЛЯ ТРЕЙО, ЩО МАВ ДАТИ ТОРАЛЕВИ ПІСТОЛЮ.

МЕКСИКО СИТІ, 22. листопада. — Сьогодня розпочато апеляційну розправу в справі відклику Тораля й іґумені Де Ля Ллята, котрих засуджено за убийство президента Обреґона. Тораля засуджено на смерть, а іґуменю на 20 літ тюрми.

Розправа відбувалася в тюрмі, бо не виводили засуджених до суду, щоби не дати притоки до демонстрації. Присутних на розправі було 70 осіб. Не була вона такою сензаційною як перша. Розправу перервали, заки буде представлений судови переловлений Мануель Трейо, котрий мав вручити Торалеви пістолю, якою він забив президента. Надіються добути він нього нові зізнання, які готові кинути цікаве світло на цю подію.

ДИПЛЬОМАТИ В КУЛИДЖА.

ЗЯВИЛИСЯ ПРЕДСТАВНИКИ ВІД 49 ПРАВИТЕЛЬСТВ.

ВАШИНГТОН, 22. листопада. — Президент Кулидж і Миссис Кулидж приймали в себе представників чужинецьких держав. Зявилися голови загранични місій, деякі зі своїми жінками. Всіх накрить було на 92 особи. Присутні представляли 49 держав.

БОРОТЬБА З СУХОТАМИ.

В КОРОТКІМ ЧАСІ ДАСТЬСЯ ТУ ХОРОБУ ЦІЛКОМ ПОКОНАТИ.

НЮ ЙОРК, 22. листопада. — Д-р Даблин мав виклад на Конференції Здоровля про туберкульозу і доказував цифрами, що перед 30 роками число померших від сухіт було три рази висше ніж сьогодня. Коли так далі будемо поступати, то можна надіятися, що наука знайде спосіб на цілковите виелімінування цеї хороби.

ПОБІДИЛИ: ХРИСТІЯНСТВО І ГУВЕР.

НЮ ЙОРК, 22. листопада. — Миссис Вілбур Е. Тітус, секретарка Товариства Заховання Неділі, подає, що при виборах побідив не тільки Гувер, але і християнство.

Американські Українці протестують проти польських звірств.

PROTEST AGAINST POLISH OUTRAGES.

UKRAINIANS OF BOSTON, MASS., PROTEST POLISH OUTRAGES.

The Boston Globe, of November 19, 1928, reports:

UKRAINIAN FOLK OF CITY PROTEST POLISH ACTIONS.

American citizens of Ukrainian descent assembled yesterday afternoon at 136 Arlington st, to protest against alleged oppression of non-Polish nationalities in Poland by the Poland government. Dr. L. Myshuga, editor of The Ukrainian National Association Daily, was the speaker.

A telegram was sent to Secretary of State Frank B. Kellogg asking him to use the offices and influence of the American government with the Polish government to prevent outrages against Ukrainians in Poland.

"UKRAINIAN AMERICAN REPUBLICAN FEDERATION" OF CHICAGO, ILL., PROTESTS POLISH OPRESSION.

CHICAGO, ILL., November 18, 1928. — The Ukrainian American Republican Federation sent the following letter to the Hon. Frank B. Kellogg, Secretary of State, Washington, D. C.:

HONORABLE SIR:

Ever since the Council of Ambassadors in March, 1923, awarded Galicia to Poland, the Polish Government in violation of all treaties respecting the rights of the minorities adopted oppressive measures against the Ukrainians. Probably the culmination of the attitude of Polish Government towards the minorities in Poland and towards Ukrainians in particular, found its expression in the attack made upon the peaceful citizens of Lemberg on November 1, 1928, with the tacit approval of the authorities. The Polish residents of Lemberg with either active of passive assistance of the Polish police attacked the Ukrainian marchers on their way from the Church to the cemetery to pay honor to these who have, ten years ago, sacrificed their lives on the altar of the Ukrainian liberty.

We, who most actively been engaged in rallying voters of Ukrainian descent for Honororable Herbert Hoover, in the past election, send to you, Mr. Secretary, our plea that you use your influence with the representatives of the Polish Government to the end that Polish Government may observe its international obligations with respect to the rights of the minorities within the boundaries of the Polish Republic, and at the same time in the name of the victims of the latest excesses of Polish Government we send our protests against the opression of the Ukrainian population by Polish Government.

Very respectfully,

Dr. Stephen C. Hrynevetzky,
Michael Thomas,
Leo Bilansky,
Basil Muzyka.

2157 West Chicago Avenue.

ДРУМОНД У ПОЛЬЩІ.

Секретар Ліґи Націй Ерік Друмонд приїхав до Варшави. Він має намір дати тут публичну лекцію. Побувши там якийсь час, Друмонд поїде до Литви та Німеччини, між якими та Польщею істнують увесь час непорозуміння.

Поїздка Друмонда має приватний характер „доброї волі".

ВРАТУВАЛИ КОРАБЕЛЬ.

Грецький корабель „Александра", що був загрожений загибілю, стративши свою керму, нарешті врятований. Його привів у пристань инший пароплав.

На протязі цілої доби портові катері пробували вратувати „Александру", але ізза сильного вітру та великих хвиль не могли дібратися до неї. „Александру" вратував американський пароплав Мік Кіспорт, що плив з Франції до Ню Йорку.

115-ЛІТНИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ПОВСТАНЕЦЬ.

У Гомлі відбувався процес проти повстанської збройної орґанізації. Орґанізація під проводом Івана Ященка кілька літ нападала на станиці міліції в районі Гомля й Річиці. Мунiцію доставляв орґанізації 115-літній дідуган Каленик. Трох провідників ватаги засудили на досмертну вязницю а 6 осіб на тяжку вязницю і каторгу.

ФАНАТИК-СЕКТАНТ.

У Жовкві арештували члена секти баптистів Пилипа Коверчука, який признався, що нищив придорожні хрести та статуї святих у жовківськім повіті та равськім, згідно зі своїм пересвідченням, що змальовувати святих і молитись перед ними — це ідолопоклонство.

ХОЧА КРАСНИЙ, А ЙОМУ НЕ ВІРЯТЬ.

На вічу безробітних в Харкові виступав як делеґат Пінкас Красний, бувший міністер жидівських справ в уряді УНР. „Чека" мала домагатись, щоби Красного виключити з делеґації робітників і почала розслід, яким робом він дістався до Харкова. Відомо, що Красний від довшого часу змінив свою орієнтацію на Харків і підчас процесу Шварцбарта у Парижі виступив із гострим листом проти уряду Петлюри, в якому служив. Чому Красному не вірять, що він тепер безробітний — невідомо.

ТЕМНА ХРОНІКА.

У Львові відкрили потайну фабрику папіросів, яку вів „корінний" купець Гордич на вул. Кордецького у пивниці; там найшли машини, печатки і все знаряддя, потрібне до фальшування монополевих зразків тютюну. — 2 місяці вязниці дістала легка дама Пруська за те, що очистила кишені веселого студента Едмунда И. підчас нічної забави з ним, забираючи йому 1000 зол., які він узяв з каси студентського товариства. — 3 місяці вязниці дістав замартинівський авантюрист Мацюла за те, що по пяному побив поліцая. — 19-літний парубок зі Щирця Франц Кнап дістав 2 роки вязниці за те, що з помсти підпалив хату любка своєї мами.

300 ЛІТ ВЯЗНИЦІ.

Суд у Наґоя (Японія) засудив 20 комуністів разом на 300 літ тяжкої вязниці. В умотивуванні присуду трибунал вказує, що комунізм треба побоювати як найрадикальніще.

ЖИТТЯ ЗА КІЛЬКА ЯБЛУК.

В Угринові Середнім (пов. Калуш) на ґрунті Івана Малинича росте яблуня, якої гилля звисає на ґрунт Миколи Рибія. Малинич, зриваючи яблука, побачив, що кілька їх лежить на ґрунті Рибія. Післав свою жінку, щоби позбирала ці яблука. Рибій не хотів пустити Малиничевої жінки на свій ґрунт. Поіритований тим Малинич убив Рибія трома ударами ножа в груди. Вбийника відставила поліція до судового арешту.

МАРСЕЛЄЗА НА СЦЕНІ.

Мадярське міністерство внутрішніх справ заборонило в державнім театрі в Будапешті виставу пєси Бюхнера „Смерть Дантона", ще перед її премісрою. На ґенеральну пробу прийшла поліційна комісія і запротестувала проти вистави, тому, що на сцені підчас виконання смертного присуду, „маса" співає „Марселєзу". Театр зробить ще одну пробу, на яку прийде сам міністер внутрішніх справ і від його враження залежатиме дозвіл на виставу в оригінальнім тексті або з пропусками.

УКРАЇНА НАЙБІЛЬШЕ НАМОЛОТНА.

Австрійський статистичний уряд зібрав цікаву статистику зросту населення ріжних европейських народів. Найбільшу скількість народин має Україна: 40.2 на 1000 мешканців; за нею йдуть: Портуґалія 37.6, Росія 36, Румунія 36, Польща 30, Мадярщина 26.9, Чехословаччина 24.5, Австрія 19.2, Франція 18.7, Естонія і Анґлія по 17.8. Зате смертність є така: Портуґалія 22.2, Румунія 21, Росія 19.8, Еспанія 18.8; України між ними нема.

РЕВОЛЮЦІЯ В БОЛҐАРІЇ

МАКЕДОНЦІ ПІД ПРОВОДОМ МИХАЙЛОВА ПОВСТАЛИ ДО БОРОТЬБИ ЗА НЕЗАЛЕЖНІСТЬ МАКЕДОНІЇ. ПОВСТАНЦІ НАСТУПАЮТЬ НА СТОЛИЦЮ БОЛҐАРІЇ.

ВІДЕНЬ, 22. листопада. — Вожд македонських сепаратистів, Михайлов, змобілізував усі свої повстанські сили й рушив на столицю Болґарії, Софію. В місті населення в розпуці. Публичні установи охороняються сильними військовими відділами. Кабінет міністрів скликано на надзвичайну нараду. Загально відомо, що більшість болґарської армії та висших урядників симпатизують з повстанцями.

Повстанці захопили місто Петрич. На всьому свойому шляху вони полишають на деревах по обох сторонах дороги повішених Македонців, що належать до ґрупи Протоґорева, який зістав убитий минулого літа за свою уґодовську політику.

Михайлов грозить у короткому часі захопити столицю Болґарії, Софію. Населення так стероризоване, що виконує всі вимоги повстанців без найменьшого спротиву.

НЕ ПУСКАЮТЬ ДО АМЕРИКИ.

І ТО ВИСШИХ СОВІТСЬКИХ УРЯДНИКІВ. ВОНИ МАЛИ ЇХАТИ В СПРАВІ ПОЛІПШЕННЯ ЕКОНОМІЧНОГО ЗВЯЗКУ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ З СОВІТСЬКОЮ РОСІЄЮ.

БЕРЛІН, 22. листопада. — Консуль Злучених Держав відмовив видати візи на вїзд до Америки Осінському та Мишлаюкови, яких вислало совітське правительство до Злучених Держав для навязання тіснішого контакту в торговельно-економічних справах. Це тут розуміють так, що годі надіятися поліпшення взаємовідносин між Злученими Державами та Совітською Росією.

Осінський був довгі роки головою радянської державної плянової комісії державного господарства, а Мишлаюк є заступником предсідателя Головного Економічного Совіта Републики. Вони були членами комісії, яка мала вести переговори про позичку в Америці, а також переговори з Дженерал Моторс Компані й Фордом про урядження автомобілевих фабрик у Росії.

Візу видали лише бувшому голові совітського державного банку Шейманови, але він хворий і не може виїхати. Причини відмови візи другим невідомі.

ЦЕНЗУРНА ДУРІЙКА.

ФАШИСТІВСЬКА ЦЕНЗУРА СКОНФІСКУВАЛА ВЛАСНУ ҐАЗЕТУ МУСОЛІНІЯ ЗА КРИМІНАЛЬНУ ЗАМІТКУ.

МЕДИОЛЯН, 22. листопада. — Власна ґазета Мусолінія „Попольо Д'Італія" сконфіскована цензурою, яку завів сам Мусоліні. Начальник міської поліції сконфіскував число ґазети, в якому була вміщена замітка під наголовком „Поранив свою наречену і вбив себе в присутности батька".

Вміщення кримінальних випадків у пресі противиться розпорядженню Мусолінія, щоби не писати про темні сторони життя італійської держави.

ЗАХВОРІВ АНҐЛІЙСЬКИЙ КОРОЛЬ.

ХОЧ ЛІКАРІ ПОВІДОМЛЯЮТЬ, ЩО ХВОРІСТЬ КОРОЛЯ НЕ Є ПОВАЖНОЮ, ВСІ ЗАГАЛЬНО ДУМАЮТЬ, ЩО КОРОЛЬ ВАЖКО ХОРИЙ.

ЛОНДОН, 22. листопада. — Простуда короля захопила легені. Останній день він провів неспокійно.

Хоч лікарські повідомлення мають заспокоюючий характер, усі думають, що король поважно хворий. Для всіх незрозуміло, чом у випадку легкої простуди короля, як то повідомляють лікарі, бюлетень про його здоровля підписаний двома визначнішими лікарями, чого при звичайній легкій простуді не робилося.

ВТОПИЛАСЯ ГАРМАТА.

НОВА ГАРМАТА ВАРТОСТИ 100,000 ДОЛЯРІВ УПАЛА НА ДНО РІКИ ТАМІЗИ.

ЛОНДОН, 22. листопада. — При перевозі на ріці Тамізі нової гармати найновішого зразку піднялася буря, що перекинула судно, на якому везли гармату. Важка, дванацятьцалева гармата пірнула на дно ріки.

Вже четвертий день нурці стараються відшукати її, але не можуть знайти. Очевидно, її замулило піском.

Це була гармата найновішої конструкції й коштувала 100 тисяч долярів.

ФОНД НА ВИПАДОК БЕЗРОБІТТЯ.

ЕВРОПЕЙСЬКІ БИЗНЕСМЕНИ ВВАЖАЮТЬ ПЛЯН ГУВЕРА БОРОТЬБИ З БЕЗРОБІТТЯМ ОДИНОКО ДОЦІЛЬНИМ.

ПАРИЖ, 22. листопада. — Европа надзвичайно зацікавлена пляном Гувера, щоб утворити 3-міліярдовий фонд для урядження робіт в часи безробіття. Промисловці кажуть, що таке вирішення цього важного питання є одиноко доцільним, бо воно дає ліпші наслідки ніж виплата допомог безробітним. Европейські економісти вважають, що Европа також повинна винайти засоби для такоїж системи боротьби з безробіттям в часи промислових кріз.

З УКРАЇНЦЯМИ НЕ ПЕРЕГОВОРЮЄ.

БУКАРЕШТ, 22. листопада. — Приступаючи до виборів у новий парлямент, Маню веде переговори з ріжними ґрупами й партіями населення Румунії. Він обіцює певну скількість місць у парляменті Німцям та Жидам і веде переговори з Мадярами.

„SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 0, 1911, under the Act of March 8, 1879.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES. Three cents a copy.		ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сіті і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За оголошення редакція не відповідає.

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Oorder.

Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N

ПЕРШИЙ КРОК ПРОТИ БЕЗРОБІТТЯ.

У місті Ню Орлінсі відбувається тепер зїзд ґубернаторів стейтів. Зїзд сей ніякої конституційної влади не має, але все таки має деяке політичне значінне, бо він може дати основу для згідної політики стейтових урядів у ріжних справах. Здається, ще ніколи сього рода конференція не наробила стільки розголосу, що власне сьогорічна. Сталося се завдяки тому, що на ній один ґубернатор підняв плян будучого президента Гувера про допомогу робітникам на час безробіття.

Плян дуже простий. Полягає він у тому, що федеральний уряд здержує публичні будови в звичайні роки та пускає їх у часи безробіття. Кромі сього мавби впливати на приватні підприємства, щоби вони робили таке саме. У сей спосіб мавби назбируватися з років добробуту певний фонд, з якого можнаби пускати роботи в часи безробіття. Так часи добробуту вирівнувалисяби з часами безробіття, і одержаноби усталенне добробуту.

Дорадники Гувера обчисляють, що уряд рік-річно видає на нові будови коло півтора міліярда долярів. Приватні підприємства видають коло 7 міліярдів. З тих річних видатків можнаби витворити фонд на 3 міліярди долярів, який видавалиби на нові будови в часи безробіття.

Плян так добрий, як і простий. Не новий він що правда, бо сього способу з давен уживається в ріжних европейських краях. Се було просто скандалом для американського промислового розвою, що Америка ще досі не була здобулася на зараду своїм острим промисловим крізам. Колиж тепер нарешті появляється вона, то треба сказати: Ліпше пізно, як ніколи.

Плян буде певно вимагати влаштовання якогось федерального бюра для збирання даних про безробіття, а се дасть основу для кращого студіовання безробіття, що знова дасть підставу для дальших плянів для заради сьому великому суспільному лихови. Таких плянів буде треба, бо само здержування будівляного розмаху всьому безробіттю не зарадить. Якби випало безробіття, то певно найдеться богато робітників, яких до будівляного промислу перенести не дасться. Плян Гувера треба признати тільки початком ширшої акції для заради безробіттю.

Коли взяти тепер під увагу плян Гувера для облекшення безробіття та додати до сього його поїздку до держав середної й полудневої Америки з „місією доброї волі", коли взяти під увагу, що сі два кроки Гувер зробив у час, коли другі президенти торгувалися з джабівцями, то треба признати, що Гувер добре започаткував своє урядованнє. Видно, не хоче бути президентом від паради. Не говорити він буде, а робити.

КРОВАВІ ПОДІЇ У ЛЬВОВІ

(Комунікат Укр. Пресової Служби).

Данціґ, 9. листопада 1928.

Виступ Українців у Львові дав Полякам нагоду до уряджения правдивих погромів життя й майна Українців. Через цілий час польське громадянство Львова мало поміч від поліції. Можна сміло твердити, що погромів доконала в такій мірі і польська поліція, яка нібито має боронити ладу і порядку супроти усіх громадян, без огляду на національність. Що більше — навіть львівський воєвода у відповідь на інтервенцію українських послів заявив, що причиною погромів є вина тільки самих Українців.

В перших двох днях знищили польські погромщики майже цілий будинок Товариства „Просвіта", головну книгарню „Просвіти", Товариство Українських Інжинірів „Праця"; далі Академічний Дім, а в ньому — артистичну виставку образів учнів проф. Новаківського, бібліотеки та всі до одної мешкальні кімнати; Централю і усі склепи „Маслосоюза" (двома наворотами), редакцію „Нового Часу". Шиби повибивано в „Дністрі", „Народній Торговлі", „Центросоюзі", „Ризниці", „Народнім Домі", у лікаря д-ра Паньчишина, адвоката Крижановського і лікаря Бережницького. Кромі того спалено на площі „Сокола-Батька" величаву трибуну, **що її збудовано тому чотири роки завдяки американській жертвенности.** Загальні втрати обчислюють на около півтора міліона золотих. Замітне при цьому, що поліція цілковито не охороняла демольованих, як це ділялося напр. з д-ром Паньчишином. Його повідомили на дві години наперід, що готується на нього напад; про це зразуж він повідомив поліцію — однак поліція ніяких мір не приняла.

Не зважаючи на те все, настрій серед українського громадянства, так у Львові, як і в краю — бадьорий. Селяне самочинно збирають пожертви на покриття шкід і висказують свої горячі симпатії до тих „що боряться у Львові".

Арешти Українців ідуть по цілому краю. У Львові арештовано понад сто (100) осіб під замітом приналежности до Української Військової Організації. В Тернополі прийшло до сутички між учениками української й польської ґімназій, після чого очевидно арештовано кількадесять Українців.

Робітниця в переплетні „Просвіти" Філюсівна, яку польські студенти викинули через вікно, померла наслідком віднесених ран. Польські ґазети писали, що вона сама зі страху вискочила крізь вікно. А ось що зізнає свідок Микола Легенький в справі цього випадку: — „Після панахиди 1. листопада йшов я в товаристві п. Писарівського і Фльорка і п. Максимова в напрямі ринку. Цілу вулицю Руську заповнювала товпа, зложена переважно з польських академиків (студентів); ми перетиснулися через товпу і станули на розі вулиць Бляхарської і Руської. Студенти мали залізні друки, якими виважили браму з ул. Бляхарської до дому „Просвіти". За якись час з першого поверху почувся крик жінки. Вікна світилися. Ми побачили, як чотирох мужчин притиснуло якусь жінку до вікна на першому поверсі, а один вдарив її кулаком в лице. Коли вона похитнулася — тоді усі чотири вхопили її і викинули через вибите перед тим камінями вікно на вулицю. Це можемо ми усі чотири ствердити як судові свідки". **Далі** зізнають ці самі особи, що з польськими студентами вони пішли теж під „Маслосоюз" і там бачили, як польські студенти виносили з „Маслосоюза" масло (герої зрабували 2,000 кґр. масла).

Дня 6. 11. 28. зібрався польським соймом.

Дня 6. 11., 28 зібрався польський сойм на засідання. Усі ожидали виступу українських послів з приводу нечуваних львівських випадків. Оба Українські Клюби — УНДО і Радикалів зголосили в цій справі наглі внески, які однак прийдуть на чергу щойно на слідуючому засіданні сойму дня 13-го листопада ц. р. Натомісць в буджетовій дискусії забрав на цьому засіданні голос посол п. Сергій Хруцький з клюбу УНДО і на прикінці торкнувся й львівських випадків. Посол Хруцький говорив:

„Найновішою ілюстрацією становища нашого під Польщею можна уважати ті випадки, які начались у Львові в дні 1-го листопада, а яких закінчення на виднокрузі навіть не видно. Не можемо перейти до порядку дневного над тими випадками, які польська преса очеркнула як українську провокацію, а я з цілою свідомістю і відповідальністю в імени Клюбу українського очеркую їх як найбільшу провокацію супроти народу українського зі сторони польського уряду і суспільности, які стоять на становищі цілковитого фізичного винищення українського народу. В таких небуденних випадках не вільно нікому бавтися в демаґоґію. Ставлю цю вимогу до себе, але в тій хвилі жадаю цього самого і від вас, які так дуже обуруєтеся. І для того буду оперувати тільки фактами, щоби представити цілість, щоби мою тезу доказати.

„В дні першого листопада минало десять літ, як на улицях Львова пали перші наші герої в обороні вільности свого народу. Впали і ваші (польські). Ваших героїв ми узнаємо, натомісць польське громадянство наших героїв охрестило імям бандитів. З тих власне відносин випливають львівські випадки. Ідеольоґія „вшехпольська", а тепер нема иньшої, яка бачить перед собою тільки „дзіч гайдамакув", для якої нарід український не має права на своє істновання, — є рідною матірю того, що сталося у Львові. Публична польська опінія старається зіпхати вину за ті випадки на Українців. Говорить, що збещещення польських памятників було власне одинокою причиною виступів польської молоді, які перемінилися в правдивий погром над українською людністю і її майном.

„Прошу панів — зараз в першім дні ми заняли становище в справі ушкодження памятників. Наші часописі написали, що не вірять в те, щоби цього доконали будьякі поважні і відповідальні українські чинники. Бо нам лицарскість не є чужою. Стоїмо на становищі, що памятники мають той сам характер, що червоний хрест підчас війни. І ми того не похваляємо, але рівночасно з тим шукаємо за причиною, яка могла спричинити цей акт з української сторони. І знаходимо її. Знаходимо в нищенню і бещещенню наших національних памяток, памятників наших героїв в протягу десяти літ через Поляків у Винниках, Косові, Острові, Щирці і т. д. і стверджуємо: — ніхто ніколи зі сторони польської не напятнував тих актів здичілої душі. Ніхто ніколи з вас не став в обороні хоч чужих, але дорогих для когось памяток, коли їх нищено в дословнім того слова значінню. А тепер святим обуренням вибухаєте ви всі, коли невідомо хто вилляв на ваш памятник пляшку чорнила, чи підложив патрон, який ніякої шкоди не наніс. І ми вибухали тоді, коли о наші памятники ходило. І до вас, панове, ми зверталися нераз. Але ви були глухі. Бо вам все здається, що ми душі не маємо, або що душу можна репресіями уярмити.

„Першого листопада нарід український святкував десятьліття своєї державности, яку в боротьбі з вами втратив. Святкував так, як у відносинах теперішних є це можливе. А що ідея незалежницька є живою у найширших масах, свідчить про те факт, що в цілім краю, та у Львові десятьтисячні маси зібралися, щоби той день дорогого спомину усвятити. Були національні прапори, були співи. Бо дивним булоби навіть для вас, якщо цього не булоб. Бож ви хіба найліпше знаєте, що значить спомин дорогого дня для душі. І ми не вимагаємо від вас навіть толеранції супроти виявів душі, ентузіязмом розпаленої. Але і ніколи не узнаємо за допустиме зі становиська так людського, як і правного, щоби поліція, та інституція, яка нібито має вдержувати спокій і порядок, вїзджала в ґальопі в десятьтисячні маси старий людей, жінок і дітей і тратувала безборонний нарід.

„Не пересуджуємо, хто стріляв, можливо, що стріляла і українська сторона, але якщо так — то винна цьому тільки сама поліція. Твердимо далі на підставі фактів, що за дальші випадки поносить відповідальність львівський воєвода і йому підлягла поліція, бо недопускаємим було, щоби поліція видавала комунікат, що збещещення памятників допустилися українські студенти. Бо ще дотепер не ствержено цього. Недопускаємим було пускати в масу польські часописі, в яких просто підюджувано до погромів. А потім цілковита пасивність орґанів безпеченства публичного супроти розшалілої товпи погромщиків, толерування через чотири дні відносин, яких не повстидавбися ні Мексик, ні Альбанія. Не знали ми, хто гуляв через чотири дні у Львові. Деякі польські ґазети писали, що то міське шумовиння так завзято жирувало. Але польсь академики не дали собі вирвати слави цього діла. Офіціяльно при помочи цензурованої летючки повідомляли вони — що то їх ділом є знищення українських культурних і господарських організацій, майна приватних осіб і спричинення міліонових шкід. Дивним це нам видається і незрозумілим, бо дивним є нищення чужого майна при помочі заздалегідь приготованих специяльних знарядів. Дивне то обурення, що виливається в пляновім нищенню, щоби знищити як найбільше, щоби нанести як найбільші шкоди. Не розуміємо цього, і здається ніколи не зрозуміємо.

„А поліція оголосила невтральність. Мимо інтервенції послів, мимо телефонатів нападених її не було. Приходила все за пізно і здається, що дотепер запізно приходить. Це є факти. Тепер у Львові Українці є властиво поза правом. По улицях ходять хулігани і бють кожного, хто говорить по українськи, а поліція переводить масові арешти серед Українців нібито за протизаконну діяльність. Але не чули ми ще, щоби арештовано бодай одного Поляка за тяжке побиття Українців, або за нищення їх майна. Такий є фактичний стан, а за него усю відповідальність несе польський уряд".

Після промови п. посла Хруцького зголосився до слова польський міністер внутр. справ ґенерал Складковський і відчитав декларацію в справі львівських випадків. Просто не хотілось вірити, що це говорив представник влади. На зміст його декларації склалися виключно погрози в сторону Українців. Промова цього польського достойника була властиво дальшою заохотою до дальших погромів над Українцями. Довгий час не міг Складковський прийти до слова ізза криків українських послів. Крики обурення вибухали відрухово кількакратно підчас його промови, а у відповідь на мову його понісся в соймі могутній спів „Не пора Москалеві й Ляхові служить".

У вівторок, дня 13 листопада, правдоподібно прийде до ще більших неспокоїв у соймі.

Ж і н к а (до чоловіка): Боже мій, Боже! що за клопіт маю з тобою! У фраку ходиш собі в будний день!?

Ч о л о в і к: А щож то шкодить?

Ж і н к а: Якто „що"? А як знищиш, то що візьмеш до труни?

—o—

Подружі розмови.

— Ах! чому то я щойно по шлюбі переконалася, який з тебе осел!

— Моя дорогенька, ти могла про це переконатися ще перед шлюбом. Таж колиб я не був осел, то був би напевно не оженився з тобою!

Юрій-Марій Тейлор.

ФАРАОН І АПІС

(2)

— Це найдостойніша цариця Іґен-тґенітіс і чоловік її Маґруру, який жиє вічно, — зітхнула. — Відійшов уже до Озіріса тай царює у славі в країні Аменті. Похоронили його в гробах Долини Царів, — додала ще.

Ішли в спеці гостинцем, покритим грубим піском, повним острих камінців. До міста Іну було далеко, ах далеко! Ноги мали покалічені, з тіла стікав піт, як прийшли на передмістя. Не впустили їх до міста, о ні! Таж було вже пізно вечір і вартівники замкнули давно тяжкі, скрипливі ворота. Переночував їх у своїй ліпянці знакомий батька Гапі, старий Тунуана, також пекар.

Кна-теп пригадував собі це все, як ішов до невеличкої обори, з якої доходив тужливий рик. Відчинив дверцята. Бички стояли оба разом, так як їх привязав був учора при яслах. Рам відвернув голову і хлопець почув зараз, що торкнувся його руки своїм вохким, теплим язиком. Зітхнув тяжко, погладив бичка, потім узяв деревляне ведро тай побіг начерпати води. На подвірі побачив криницю, але шнура не було. А знав, що жінки спали ще. Розглянувся по околиці. У віддалі, може на один мет каменем, може на два мети, видно було місто Іну. Побачив ряди високих домів і домінуючу над ними гостро-кінчасту крівлю. На вершечку влискувалося щось. Знав уже, що це сокіл, про якого згадувала мати Тбібу.

В цій хвилі сонце виглянуло зза овиду. Почув його перші, а вже горячі проміні. Побачив широкий, жовтий гостинець, що зачинався у Мемфісі, а кінчився біля воріт Іну. Мигнула йому нарешті поперед очи сріблиста стяжка каналу, таксамо, як і гостинець, проста, що вилася зараз попри нього, по обох боках заросла високим очеретом.

Побіг туди зараз. Одначе не викупався відразу. Насамперед мусів напоїти свого бичка. Вернув ще раз, щоби дати води тому другому. Робив це вже трохи нерадо. Колиб не він — думав — тоді мати Тбібу не продавала би Рама. — Як замкнув стайню та вернув до каналу втретє, почув далекий рик. Подальше побачив три гіпопотами. Вилазили тяжко і неповоротно на беріг. Розсміявся і кинув у них каменем. Знав, що то гріх, бо ці звірята почитали в його селі як святі тай ніхто не перепиняв їм, як вилеґувалися в каналах. Відгороджували лише від них поля тернистими плотами. Але такий камінець не міг заподіяти кривди. Та рівночасно побачив, що гіпопотами нараз пірнули з плюскітом у воду. Розсміявся знову, як побачив, що так легко налякав їх.

Небаром пізнав свою помилку. Гостинцем ішов якийсь відділ. Попереду йшли вояки. Щити їх і шоломи влискувалися до сонця. Було їх дуже богато. Може сто, а може більше. За ними несли лектику (носилку), з голубими занавісами, прикрашену китицею білих і чорних струсиних пер. Над лектикою погойдувалося богато віяльців. Несли їх жінки, в богатих запасках і лискучих нараменниках. За лектикою йшли люди, горді постаті, а далі ще надпливали інші лектики.

Наче очарований глядів на той похід. Не бачив такого ще ніколи в житті. Стояв увесь час і глядів, коли збройні вояки переходили таки попри нього, побрязкували зброєю та влискували щитами, помік куряву, що знімалася з гостинця.

Не знав, чому нараз лектика з голубими занавісами задержалася. Побачив лище, що висунулася з неї якась жінка, вкрита золотими прикрасами та дорогоцінностями, а на голові прибрана чимсь таким дивним, наче птах. Хвилину пізніше, на її знак, до лектики підбігло кількох людей, з руками, зложеними на грудях навхрест.

Вкрита нараменниками рука жінки витягнулась і люди глянули в цьому напрямку.

Кна-теп задеревів із переляку й сорому. Йому здавалося, що всі дивляться на нього. Не помилився. Вже біг до нього цілий гурт. Його проняв страшний, безмежний жах. Хотів сховатися і скочив у воду. Пірнув глибоко і це додало йому відваги. Плив і плив із отвертими очима, не виринаючи на поверхню. Вмів це робити. Він так любив поринати під воду. Скорчувався і розпускав ноги, відпливав скоро від небезпечного місця. Риби більші й менші втікали, налякані широкими розмахами його рук. В однім місці наполохав маленького крокодиля. Бачив, як цей гад плив, викручуючи всім тілом.

Показався понад водою щойно тоді, коли вже зовсім заперло йому віддих. Виставив голову з води вже коло самого другого берега й обережно всунувся між очерет. Віддихав тяжко, прикучнув у гущівнику. Як видряпувався на сушу, старався робити це без найменшого шелесту. Всетаки з другого берегу каналу піднеслися з криком два чорноногі, криводзьобі ібіси. Почерез фіранки китичок високої трощі бачив, як мигнули над ним їх білі груди і чорні крила. Боявся, що крик птахів зрадить його криївку. Сказав собі, що скочить знов у воду, як лише вчує людські кроки.

Та з гостинця не доходив ніякий відголос, ані шелест трощі не вказував, щоби хтось гонив за ним. А сонце вже високо піднялося над овидом, як Кна-теп відважився виглянути з гущівника. Осторожно, щоби не робити плюскіту, ввійшов у воду та розглянувся, прислонюючи очи рукою. Відітхнув лекше. Побачив виразно, що похід, якого так налякався, наче лискучий, барвний потік вливався у місто широко отвореними воротами. Гей! Мусів то бути не хто будь! Вартівники, звичайно гордо випростувані, лежали тепер ниць по обох боках воріт, а з міста долітали привітальні оклики.

Обережно, все маючи на гадці гнів матері Тбібу, мчався скоро здовж зарослого берега. Задиханий і зіпрілий добіг до хати. Батько Гапі зі старим Тунуаною випроваджував уже зі стайні оба бички.

Мати Тбібу обняла його, замісць скартати.

— Деж ти був, Кна? Ти, недобрий хлопче! Чи ти не знаєш, як я дуже боюся за тебе? Ах, ти, ти...

Обсипала його цілунками. Кна-теп задоволений, радий, що минула його буря, забув про переляк і про цю дивну жінку, якої голова прибрана була в шапку у виді птаха, що виглянула була на нього зпоза блакитних занавіс лектики.

II.

Цариця Тґентґенітіс, жиюча вічно дочка сонця, володарка обох земель, улюблениця Ізиди, яку слухало сто народів, зявилась у місті Іну дуже схвильована. Не могла забути цього, що бачила по дорозі. Ніколи ще не бачила духа-двійника. А нічим іншим не могла бути поява стрункого хлопця з синим пятном вужа на лівому бедрі. То був знак царського дому, який потомкам сонця від тисячів літ давав могучість і життя. Сао-Ур, Бесів жрець — бога дітей, який татуував цей знак, прецінь говорив, як хлопець плакав із болю від наколень напущеної блакитною краскою іґли:

— Дні великої слави для князя Кна-тепа. Хай звернеться на нього вся любов богів. Синій Нут (океан) і Себ (земля) хай зсилають на нього всякі богатства.

Одначе дні великої слави не прийшли. Дитина сонця пропала і мале чоло не спочало навіть у богатій гробниці, яку прастарим звичаєм будували для нього вже від народження. Згинув і вічно жиючий його батько. Як сплюндрував із помсти країну диких бедуїнів, згинув від затроєної азійської стріли.

Ніколи не перестала цариця Тґентґенітіс плакати за сином. Зява, яку побачила на хвилиночку, викликала новий біль у її серці. Коли служниці, бажаючи втишити смуток своєї пані, стали грати одна на арфі пятиструнній, друга на сіструмі, а третя на галасливих цимбалах, казала їм забиратися. Зате закликала мудрого Ментґу, архижреця бога Ре.

— Слухай! — сказала, як ударив перед нею чолом. — Я потребую твоєї ради, святий отче!

Розказала йому свою приґоду. А знало вже її ціле місто. Розголосили вістку про цю зяву вояки й у місті Іну нині на базарі про ніщо інше не говорили. Не добре є перебивати володарям, а ще гірше показувати, що знаємо все. Зрештою, то були небилиці. Царевич Кна-теп не жив прецінь віддавна, а в духи архижрець бога Ре... не вірив.

— Очи цариці бачать це, чого не всилі побачити зір смертельної людини — сказав солодко й підлесно.

(Дальше буде).

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

—o—

АЛЕНТАВН, ПА.

Свято Української Державности.

Дня 18-го падолиста обходила українська громада в Алентавн, Па., десятьлітню річницю проголошення Західно-Української Держави дуже урочисто і святочно.

Зараз по Службі Божій о. Йос. Пелехович відправив панахиду за поляглих українських героїв і виголосив відповідну промову. Кождий борець, що поляг в нерівнім бою з Ляхом, є українським святим. Наша свята земелька, засіяна кістками наших героїв і звохчена їх кровю, видасть плод обильний. З тої крови зродиться местник і прожене лютого ворога геть з нашого краю, а наш український народ, памятаючи на свою поляглу молодь, здобуде собі свою державу.

Український хор під проводом учителя Г. Пипюка співав жалібну пісню „Вічную Память", а нарід молився до своїх святих мучеників, щоб вставилися до Всевишнього і випросили дар Святого Духа, щоби просвітив і обеднав всіх Українців до спільної мети, до визвольної боротьби, щоб між нами не було хрунів, котрі орієнтуються на польську або московську поміч.

О годині 7-ій вечером натовнилась Українська Галя гостями місцевими, як також із сусідних міст, і коли куртина піднялася, то на сцені видці побачили могилу умаєну в зелень і квіти, а над нею березовий хрест, обвішаний калиною. Довкола могили уставився український хор із 40 людий, повбираних в народні українські костюми, і відспівав американський гимн „Стар спенглед бенер" і українську пісню „Далека Ти, а близька нам, кохана Вітчино".

Відтак о. Пелехович привитав присутних гостий, пояснив ціль сего свята, переповів коротко історію війни з Ляхами і перечитав проклямацію, яку видала до народа Українська Національна Рада по заняттю Львова.

Опісля хор відспівав дві пісні: „Гей у лузі червона калина" і „Заквітчались дівчатонька".

„Січовим стрільцям в 10-літню річницю" віддеклямувала школярка Божко дуже вдатно, як взяти на увагу, що ся деклямація досить довга. „Українське війско" віддеклямувала школярка Коморець також добре.

Дальше хор відспівав дві пісні: „Чорна рілля ізорана" і „Ой горе калині".

„Поляглим січовим стрільцям" віддеклямувала школярка Збрик.

Головний реферат листопадового свята виголосив в 40-мінутовій промові всеч. о. Середа зі Шенандоа, Па. По розвалі Австрії всі народи стали формувати свої держави. І український народ не заспав, але також зачав орґанізувати свою державу на західно-українських землях. По 570 роках неволі скинув він із себе чуже панування і став сам своїм паном. Хоч самостійність не тревала довго, бо ворожа сила перемогла його, однак історія запише сей факт, що Українці мали свою державу. Хоч вони стратили її в нерівнім бою, але ідея державности ніколи в них не загине.

При кінці промови бесідник візвав присутних, щоби зложили жертви на притулок для українських інвалідів.

На тім закінчено першу часть концерту.

Програма другої части концерту була виповнена як слідує: Хор відспівав дві пісні: „Вечірний дзвін" і „Ой зійшла зоря". Деклямацію: „Борцям за волю" віддеклямувала школярка Савечко; а „Люба Україно" віддеклямувала школярка Меланя Пипюк.

Опісля знова хор відспівав дві пісні: „Гей ви стрільці січовії" і „Зажурились Галичанки". Деклямації „Памяти Д. Вітовського" віддеклямувала школярка Грабовинська і „Чом та наша Україна" віддеклямувала школярка Лось.

Дальше хор відспівав дві пісні: „Їхав стрілець на вінонньку" і „За городом качки пливуть".

На закінченнє д. Григорій Пипюк подякував присутним за численну участь на концерті і подякував співакам, що не жалували свого труду і приходили на проби співу, щоби своїми голосами звеличити нинішне торжество: Десять літньої Річниці Основання Західно-Української Держави.

При гимнах: Ще не вмерла Україна і „Май Контрі" закінчено концерт.

Отсей коротенький перебіг концерту подав я стільки, скільки міг занотувати собі, сидячи в лавці як гість.

Секретар комітету певно доповнить його списом жертв на Дім Інвалідів.

На закінченнє мушу сказати, що Український Хор в Алентавн, Па., під дириґентурою д. Гр. Пипюка заслугує на признаннє. Сей хор співав недавно в Y. M. C. A. Folk Festival, і дістав від директора найліпшу похвалу. З сеї нагоди хор дістав вже кілька запрошень на виступ в американських концертах.

В. Гришко.

—o—

ЧЕСТЕР, ПА.

Листопадове Свято.

Заходом злучених товариств і братств міста Честер відбулося в нас в неділю, дня 18. листопада 1928. року, свято української державности. До свята зібралися всі товариства й братства. Місцевий католицький парох у святі участи брати не захотів. Коли громада просила його причинитися до відсвяткования Дня Першого Листопада, він відповів, що так Українцям треба; мають, на що собі заслужили.

Свято відбулося величаво. Галя була набита битком. Свято почала банда честерських дітий під батутою проф. Келичави з Филаделфії, яка відіграла вязанку українських і американських пісень. Місцевий хор виступав кілька разів, і за кождим віддавав удачно ряд українських пісень на велике вдоволеннє публики.

Про свято промовляли: по українськи Омелян Ревюк, по англійськи панна Анна Олійник.

П-на Ярослава Білоруська, молода много обіцююча співачка, відспівала кілька українських пісень, та одну чужу, а вдоволена публика викликала її співати ще раз. Другий її виступ був теж незвичайно добре принятий гістьми. Молодий честерський співак, баритон Осип Білісняньский, котрий учиться співу в консерваторії, відспівав „Реве та стогне" й „Сміло, брати" та кілька американських пісень. Його милий голос робив незвичайно приємне враження.

Велику часть обходу становила вистава „1-го Листопада 1928. року", д-ра В. Галана. Штука невибаглива, написана без зрозуміння драматичних вартостий, але сама поява української армії на сцені, як видимий образ української державної влади, запалила публику та витиснула неодну сльозу на очи глядачів. Відіграв її уміло місцевий аматорський кружок, зложений зпонад 40 людий.

Дуже поважну частину концерту становили артистичні танці. Ся штука в нашій громаді ще мало була відома в своїй артистичній формі, і громада дуже була приємно вражена ріжними танцями, у яких виступили тут аж три ріжні групи. Були тут наперед молоденькі панночки, яким ще певно нема й по десять літ, а котрі відтанцювали дуже вміло народні українські танці. Се були А. Сенів і Т. Багрій. Інакший танець показав Д. Хутро, який наперед самий відтанцював танець чумака, а відтак на спілку з Добровольським танець Запорожця. Нарешті зовсім инчим характером відзначився танець кубанського козака І. Бобенка. Всі танці незвичайно подобалися публиці, і оплескам кінця не було.

Згадати теж треба деклямацію Г. Тимань.

Підчас перерви відчитано резолюції з протестом проти нового приміру польських знущань над Українцями у Львові та вислано до секретаря стейту Келоґа телеграму з протестом. На допомогу інвалідам зібрано дрібними жертвами коло пів сотки долярів.

Закінчено свято живим образом, у якому взяло участь до 50 осіб, та відспіванием народних гимнів. Свято замкнув гр. Білоруський, місцевий учитель, який з нагоди свята Української Независимости побажав честерським Українцям обеднання.

Свято відбулося в „Джуіш Синаґоґ". Велике число Українців на святі було для місцевих Українців пригадкою, що в Честері треба українського народного дому та що він певно добре гуртувавби Українців. Тільки нам єдности, а такий дім певно повстане.

Гість.

ПОБЄДОНОСЦЕВ І ТОЛСТОВА „ВЛАСТЬ ТЕМНОТИ".

В Москві недазно вийшли листи Побєдоносцева, між иншим і цікавий лист про драму Толстого „Власть темноти". Толстой цю пєсу написав із кінцем 1886 року. Цензура заборонила друкувати й виставляти її на сцені. Заходами письменникової жінки цензура вкінці позволила друкувати пєсу. Тепер розходилося ще про те, щоби знесли заборону виставляти пєсу на сцені. В січні 1887 року великий обожатель Толстого, ґенерал Стахович, прочитав драму цареві Олександрові III. Цареві сподобалася „Власть темноти" незвичайно й висловив бажання, щоби її виставили на державний кошт в обох царських театрах: у Москві і Петербурзі, щоби повний був мистецький успіх. Усе було в найбільшому порядку, коли в усе вмішався Побєдоносцев, що написав листа, повного осудів на згадану драму. На його думку драма Толстого незвичайно деморалізує й пробуджує найнизші інстинкти. Як у XVIII. столітті елеґантні пані при смертних присудах плакали і рівночасно їли морожене, так і підчас вистави Толстової драми богато зодягнені жінки плакали би в пятій дії над смертю дитини. „То фальшиві сльози — пише Побєдоносцев — весь Петербург хотів би бачити цю драму, а моральний рівень публики ще більше впав би наслідком впливу замраченого Толстового твору. Драма шкодила би теж і поважі Росії за кордоном, а ворожа преса хопилася би її радісно, як корисної зброї в боротьбі проти російського царства". Олександер III. згодився на погляди свого дорадника й відкликав дозвіл. „Власть темноти" цілих вісім літ мусіла вижидати кращих часів. Премієру відіграли за володіння Миколи II. в Петербурзі в 1895 році.

—o—

НАЙБІЛЬШИЙ ШУМ НА СВІТІ.

Фізики досліджували при помочі авдометра найоживленіші місця великих міст щодо напруження галасу й шуму. Їздили залізницею по залізних мостах, тунелями, досліджували силу звуків. Вкінці виявилося, що найбільший шум на світі є на водопаді Ніяґари, де авдометер виказував 70 степенів. У ріжних місцях Ню Йорку, головно там, де перехрещуються залізниці, сила звуків доходила до 55 степенів. Найспокійніше місце на світі то кімната фізіольоґічної ляборатогії університету в Утрехті, уладжена для дослідів звуків, і забезпечена з зовні перед усяким галасом. Кімната ця окружена безвоздушним простором, що обложений є ізоляційними матеріялами. Найбільший звук із зовні не дістається до тої робітні.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО СТАРОМУ КРАЄВИ.

ВУСТЕР, МАСС.

На Інвалідів і Боєвий Фонд.

В память листопадових днів висилаю до Обеднання $10 з призначенням по $5 на українських інвалідів і революційний фонд.

И. Зазуляк.

—o—

КЛИВЛЕНД, О.

З хрестин на Рідну Школу

На хрестинах у Василя і Анни Захарчук чесні гості жертвували $8.50 на Рідну Школу, а збірку переслано до Обеднання.

Жертвували по $1.50: А. Іваночко, Н. Сербенюк; Н. Задерецький $1.25; В. Захарчук $1.15; Н. Декан $1.10; П. Чайка $1; П. Жекет 50 ц.; по 25 ц.: Л. Лемень, Т. Фитинець.

СПРІНГ ГАРДЕН, КАЛ.

Для інвалідів.

Посилаю через Обеднанне в Филаделфії $20 і призначую їх на допомогу нашим інвалідам в краю.

Микола Саміла.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО СТАРОМУ КРАЄВИ.

БЕЙОН, Н. ДЖ.

З панахиди на Дім Інвалідів.

Дня 11. листопада відправив місцевий парох о. Захарко панахиду за полеглих українських героїв, а підчас панахиди переведено збірку, яка принесла $22.25. Гроші вислано до Обеднання з призначеннем на Дім Інвалідів.

—o—

АНСОНІЯ, КОНН.

Збірка на інвалідів.

В неділю, 4-го листопада б. р., в укр. гр. католицькій церкві св. Петра і Павла в Ансонії, Конн., відправлено панахиду за українських борців, котрі поклали свої буйні голови в боротьбі з Ляхами за свою Неньку Україну.

Підчас панахиди о. А. Ротко зарядив збірку на Українських Інвалідів, котрі остали калеками і стратили своє здоровля в боротьбі за кращу долю свого народу. Вони там не мають жадної помочі кромі тої, що її дістають від нас американських Українців. Збірка принесла в церкві св. Петра і Павла в Ансонії, Конн. $50, а Укр. Співацьке Товариство при церкві св. Петра і Павла в Ансонії, Конн., дало зі своєї каси на ту ціль $25. Разом $75, які відіслано до старого краю через Обеднанне в Филаделфії.

—o—

НАЄГЕРА ФОЛС, Н. Й.

На ріжні цілі.

В ту таку тяжку хвилю пересилаю до Обеднання $10 і призначую по $4 на Рідну Школу і боєвий фонд, а $2 складаю титулом народного податку.

Михайло Гупало.

—o—

МАЙНЕРЗВИЛ, ПА.

З панахиди на інвалідів.

З нагоди Свята Першого Листопада зібрано підчас панахиди в церкві св. о. Николая $25, а о. Д. Добротвор зложив $5.

Разом вислано на інвалідів через Обеднанне $30.

Mr. I. Knowitt — Leave it to Ippy to handle the ladies! — By Thornton Fisher

YOU KNOW, I WOULDN'T O' STAYED AT THE LODGE SO LATE IF YOU HADN'T INSISTED!

S'ALL RIGHT NOW JOEY. DON'T SWEAT ABOUT IT - I KNOW HOW TO RUB THE OLD OIL ON THICK WITH THE FEMALES. I'M WISE -

WELL, COME ON IPPY. YOU'VE GOT TO SAVE MY BACON!

WELL!

INTERNATIONAL CARTOON CO. N. Y.